

Lige muligheder i det sociale byliv

De fleste mennesker vil gerne kunne bevæge sig frit rundt i byen og deltage i det sociale liv, som foregår. Det er ofte svært for unge med handicap at komme rundt i byerne og opleve de samme ting, som vennerne kan. Der er ikke mange caféer, diskoteker, biografteatre, spillesteder og butikker, hvor tilgængeligheden er optimal. Der er ofte trapper og/eller andre forhindringer, som gør det svært for mennesker med handicap at komme frem.

Det at kunne deltage i det sociale byliv er vigtigt for alle mennesker. Alle har brug for nye input i hverdagen. Alle har brug for at kunne tage ud og få oplevelser sammen venner og familie. Det er i forskelligt omfang socialt invaliderende ikke at kunne deltage i den del af samfundet.

Der er ikke nogen lovgivning, som dikterer, at der skal være tilgængeligt overalt i samfundet. Der er kun et krav om, at man ved nybyggeri og større ombygninger af offentlige bygninger skal sørge for, at der er tilgængeligt. Der er desuden lavet en dansk standard, som hedder DS 3028, som kun er der som en anbefaling. Derfor sker mange af fremskridtene ved hjælp af de gode viljers vej. Det er et problem, fordi det går meget langsomt, men også fordi det ikke altid lykkes at lave forbedringerne, så de virker efter hensigten. Det er ikke alle, som husker at bruge standarden, når de skal have noget lavet, blandt andet fordi standarden dikterer det helt ideelle og derfor er svært at leve op til. Det resulterer fx ofte i handicaptoiletter, som ikke fungerer optimalt og undertiden er ubrugelige for nogle mennesker med handicap – en fleksibel standard med lettere opnåelige "minimumskrav" ville sikre at det bedste ikke blev det godes fjende. Det sker også jævnligt, at man må gå på kompromis med sikkerheden, hvis man som menneske med handicap vil deltage i kulturelle arrangementer. Man kan fx blive henvist til at køre med en elevator, som ikke er godkendt til personkørsel. Det er selvfølgelig rigtig dejligt, at der er en vilje til at hjælpe med at komme ind, men hvorfor skal sikkerheden ikke være i orden?

I SUMH ønsker vi at unge med handicap får mulighed for at deltage i det sociale byliv på lige fod med alle andre. Ca. 10 % af den danske befolkning har et handicap.¹ Og det er formentligt langt de fleste af disse der på et eller andet tidspunkt har besøgt en pub, en bar, et diskotek, en café, en restaurant, et spillested eller et stadion. Dermed er der mange mennesker at hjælpe ved at få forholdene i orden. Statens byggeforskningsinstitut arbejder allerede for denne sag. De er eksperter på området og det skal formidles at privatvirksomhederne kan finde hjælp her når de tænker tilgængelighed i forbindelse med byggeri. Derfor bør en tilgængelighedsstandard vedtages som lov så disse problemer bliver minimeret.

Pubber, barer og diskoteker.

Som kørestolsbruger er det generelt svært at manøvrere disse steder da der ofte er meget trængt. Ligeledes har mange unge med handicap også problemer med at benytte toilettet disse steder da dette ofte også er meget småt. Bardisken er ofte for højt oppe til at kørestolsbrugerne kan se over den. Dermed bliver disse personer ofte overset når det kommer til bestillinger. Oppe ved bardisken er der endnu et problem. Mange steder bolter deres barstole fast til gulvet hvilket gør det umuligt at komme frem til baren. Alt dette forudsætter dog at den unge med handicap i det hele taget kan komme ind på baren/pubben eller diskoteket, da der ofte er trin ved indgangen. Ydermere kan der være problemer med for smalle døre samt for smalle gange.

¹ SFI "Barrierer for handicappedes beskæftigelsesmuligheder" (Arbejdsmarkedspolitik, Arbejdsrapport 15:2003)

Biograf

En biograftur kan være en stor forhindring for en ung person med handicap. Ikke mange af biograferne er tilgængelige da der ofte er rigtig mange trappetrin ind til salene. Hvis man endelig har fundet en tilgængelig biograf viser det sig ofte at deres elevator ikke virker når man endelig kommer frem, og så er turen ødelagt alligevel. Da der typisk kun er én handicapplads i disse biograf skal man bestille og hente billetterne længe i forvejen. Det faktum at der kun er én handicapplads gør også at du skal sidde ét bestemt sted. Dette er ofte lige nede foran skærmen hvor de fleste andre ikke ønsker at bestille billetter.

Restauranter og caféer

Et restaurant- eller cafébesøg kan være lige så besværligt som de overstående eksempler. Der er ofte trappetrin op eller ned ved indgangen, og indenfor står bordene og stolene ofte meget tæt. Dette gør det besværligt for kørestolsbrugere såvel som synshandicappede at komme rundt. Også her er der problemer med toiletterne, som ofte er små og/eller befinder sig i kælderens. Ligeledes kan der også på caféer og restauranter være problemer med for smalle døre og for smalle gange til at kørestolsbrugere kan navigere rundt.

Spillesteder

Unge med handicap som gerne vil til koncert har endnu sværere ved at få billetter til koncerter end andre. Ofte kan det slet ikke gøre at komme ind til koncerten rent fysisk. Hvis det dog skulle være tilfældet at koncertstedet accepterer kørestolsbrugere er der andre problemstillinger man skal være opmærksom på. Som i de tidligere nævnte tilfælde er toiletterne et tilbagevendende problem og på spillestederne er det det samme. De er for små til at kørestolsbrugere kan benytte sig af dem, og ofte svært tilgængelige.

Et andet problem, som dog ikke decideret har noget at gøre med den fysiske tilgængelighed er hjælpere og ledsagere. Mange forskellige handicapgrupper skal bruge hjælpere eller ledsager af forskellige årsager. Kommer disse gratis ind til koncerterne, eller får de et nedslag i prisen? Rent økonomisk kan det være meget dyrt for den unge med handicap at skulle betale for 2-3 billetter for blot selv at se en koncert.

Stadion

Problemer omkring unge med handicap som skal på stadion ligner de andre problemstillinger. Man skal bestille billet meget lang tid i forvejen, i forhold til andre, for at være sikker på at få en plads, da der er meget få handicappladser.

Løsningsforslag

Et konkret løsningsforslag på området er at forpligte offentligt tilgængelige steder til at være tilgængelige og derefter etablere en tilgængelighedspulje, som kan søges af privatvirksomheder. En sådan pulje ville kunne søges af for eksempel caféer, butikker og restauranter hvor der er mangel på tilgængelighed.

På nuværende tidspunkt er der en tilsvarende pulje, som dog kun kan søges til bygning eller ombygning af offentlige bygninger.² Puljen er med til at sikre at det løbende arbejdes med tilgængelighedsforbedringer, så personer med handicap kan deltage i alle dele af samfundslivet på lige fod med andre. Puljen kan kun søges af kommunale, regionale og andre offentlige institutioner til medfinansiering til forbedringer af tilgængelighed for borgere med handicap til eksisterende byggeri med en borgerrettet servicefunktion.

Størrelsen på puljen er på 25 mio. kr. og bruges som medfinansiering af projekter, puljen dækker 25 %.³ Til privatvirksomhederne vil en større medfinansiering dog være nødvendig hvis ombygningen skal være realistisk. Et forslag på en medfinansiering på 75 % gør det muligt for privatvirksomhederne at tænke tilgængeligt uden at skulle gå konkurs. Ud over muligheden for at søge om midler til den fysiske tilgængelighed skulle det yderligere være muligt at søge om midler til ting som: Menukort på SMS og det elektroniske valg generelt for dermed at kunne hjælpe så mange handicapgrupper som muligt. Med den større medfinansiering skal puljen dog være tilsvarende højere.

Dermed foreslår SUMH at der skal laves en tilgængelighedspulje med 75 % medfinansiering på 75 mio. kr., selvom det ideelle naturligvis ville være 100 %.

FN's Handicapkonvention

FN's handicapkonvention trådte i kraft i Danmark den 23. august 2009. Dette betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre handicappedes rettigheder, sådan som konventionen foreskriver. Det indebærer på den ene side, at eventuelt eksisterende love, som diskriminerer handicappede, skal fjernes, og at nye love, der sikrer, at handicappede ikke diskrimineres, skal vedtages. Jævnfør ovenstående mener vi, at følgende artikler ikke bliver overholdt som de burde.

- Citat FN's handicapkonvention artikel 2: "Rimelig tilpasning nødvendige og passende ændringer og justeringer, som ikke indebærer en uforholdsmæssig stor eller unødvendig byrde, når dette er nødvendigt i et konkret tilfælde for at sikre, at personer med handicap kan nyde eller udøve alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre."
- Citat FN's handicapkonvention artikel 2: "Universelt design udformning af produkter, omgivelser, ordninger og tilbud, således at de i videst muligt omfang kan anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig udformning. Universelt design udelukker ikke hjælpemidler til særlige grupper af personer med handicap, når der er behov derfor."
- Citat FN's handicapkonvention artikel 9 stk. 2: "b) at sikre, at private udbydere af faciliteter og tilbud, som er åbne for eller gives til offentligheden, tager hensyn til alle aspekter af tilgængelighed for personer med handicap,"

Ved at gøre DS 3028 til en lovpligtig standard vil man komme et stort skridt på vejen med hensyn til rimelig tilpasning og universelt design. Der ville blive bedre plads og tilgængelighed, og personer med handicap vil i meget større udstrækning i dag være i stand til at kunne nyde samfundets og dets faciliteter på lige fod med andre.

² <http://www.ebst.dk/tilgaengelighedspulje>

³ <http://www.ebst.dk/tilgaengelighedspulje>